

Brüssel, 17.7.2020
COM(2020) 327 final

KOMISJONI ARUANNE

**EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA KONTROLLIKOJALE
VÄLISTEGEVUSE TAGATISFONDI JA SELLE HALDAMISE KOHTA 2019.
AASTAL**

{SWD(2020) 136 final}

Sisukord

1.	Sissejuhatus.....	2
2.	Tagatisfondi finantsseisund ja olulised tehingud.....	2
2.1.	Tagatisfondi finantsseisund 31. detsembri 2019. aasta seisuga.....	2
2.2.	Fondi olulised tehingud 2019. aastal	3
2.2.1	Tagatisfondi nõuded 2019. aastal	3
2.2.2	Tagatisfondi rahastamine 2019. aastal.....	3
2.3.	Olulised tehingud pärast aruandekuupäeva (2020. aasta märtsi lõpu seisuga).....	3
3.	Tagatisfondi eelkonsolideeritud finantsaruanne	3
3.1.	Eelkonsolideeritud finantsseisund 31. detsembri 2019. aasta seisuga.....	4
3.2.	Eelkonsolideeritud tulemiaruanne	5
4.	Tagatisfondi rahavoogude juhtimine	6
4.1.	Investeeringupoliitika	6
4.2.	Tulemused ja turu areng 2019. aastal	6
5.	Tagatisfondi nõuded	7
6.	EIP tasu	7

1. SISSEJUHATUS

Välitegevuse tagatisfond (edaspidi „fond“) asutati nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (edaspidi „määrus“),¹ et tasuda liidu võlausaldajale juhul, kui laenu saaja ei maksa tagasi Euroopa Liidu antud või tagatud laenu. Vastavalt kõnealuse määruse artiklile 7 usaldas komisjon Euroopa Liidu ja Euroopa Investeerimispanka (EIP) vahel 25. novembril 1994 sõlmitud lepinguga (edaspidi „leping“), mida on muudetud 23. septembril 1996, 8. mail 2002, 25. veebruaril 2008, 9. novembril 2010 ja 28. septembril 2018, fondi finantsjuhtimise EIP-le².

Komisjon peab määruse artikli 8 kohaselt saatma iga aasta 31. maiks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale eelmise eelarveaasta aruande fondi finantsseisundi ja juhtimise kohta eelmise kalendriaasta lõpu seisuga.

Asjakohane teave on esitatud käesolevas aruandes ja komisjoni talituste töödokumendis. Aruanne põhineb lepingu kohaselt EIP-lt saadud andmetel.

2. TAGATISFONDI FINANTSSEISUND JA OLULISED TEHINGUD

2.1. Tagatisfondi finantsseisund 31. detsembri 2019. aasta seisuga

31. detsembri 2019. aasta seisuga oli fondis vahendeid kokku 2 828 738 292,88 euro väärtuses (31. detsembri 2018. aasta seisuga 2 609 881 747,51 euro väärtuses) (vt komisjoni talituste töödokumendi lisa: tagatisfondi finantsaruanded, esitanud EIP).

Fondi bilansiline koguväärtus kasvas 2019. aastal ligikaudu 218,86 miljoni euro võrra. Selle põhjused on eelkõige järgmised.

Väärtuse suurenemise põhjused

- ELi eelarvest saadud toetus (rahastamise summa) 240,15 miljonit eurot oli mõeldud fondi kohandamiseks sihtsummaga, milleks on 9 % tasumata kohustuste kogusummast.
- Finantstehingute majandustulemus oli 25,13 miljonit eurot.
- Portfelli väärtus suurenes 8,6 miljoni euro võrra seoses selle väärtuse kohandamisega turuväärtusele.

Väärtuse vähenemise põhjused

- Fondi sekkumine, et katta täitmata jäetud maksekohustused summas 54,9 miljonit eurot.

---

¹ ELT L 145, 10.6.2009, lk 10. Kõnealuse määrusega kodifitseeriti ja tunnistati kehtetuks 31. oktoobri 1994. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2728/94 välitegevuse tagatisfondi asutamise kohta. Seda muudeti 14. märtsil 2018 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/409.

² Euroopa Liidu ja Euroopa Investeerimisfondi vahelise tagatisfondi haldamist käsitleva lepingu täiendav leping nr 5 – Ref. Ares(2018)5207374 – 10.10.2018.

2.2. Fondi olulised tehingud 2019. aastal

2.2.1 Tagatisfondi nõuded 2019. aastal

Süüria

EIP-1 oli 2019. aastal jätkuvalt võlgnevusi seoses Süüria riigivõlaga. Seoses sellega ning kooskõlas ELi ja EIP vahel sõlmitud tagatislepingutega on EIP esitanud ELi tagatisfondile 31. detsembri 2019. aasta seisuga 14 lisanõuet kogusummas 54,91 miljonit eurot (vt punkt 5).

2.2.2 Tagatisfondi rahastamine 2019. aastal

2019. aasta veebruaris kanti eelarvest fondi 103,2 miljonit eurot, mis vastab 2018. aastal fondi tehtavatele maksetele.

ELi eelarvest 2020. aastal makstava toetuse arvutus tehti 2019. aasta veebruaris ja selle kohaselt tuli 2020. aasta veebruaris kanda üle 240,15 miljonit eurot. See arvatati vastavalt määruse artiklitele 3 ja 5:

Määruse artikli 3 kohaselt on fondi sihtsumma 9 % iga tehinguga seotud kapitalikohustuste kogusummast, millele lisandub saadaolev kogunenud tasumata intress.

Määruse artikli 5 kohaselt arvutatakse summa, mis kantakse aastal $n + 1$ eelarvest fondi, lähtudes sihtsumma ja fondi netovara väärtuse erinevusest aasta $n - 1$ lõpus, mis on arvatatud aasta n alguses.

Selleks et kohandada fondi sihtsummaga, milleks on 9 % kapitalikohustuste kogusummast, nähti ELi 2020. aasta eelarves fondi rahastamiseks ette 240,15 miljonit eurot, mille arvutamisel lähtuti 31. detsembri 2018. aasta seisuga tagasi maksmata tagatud laenudest. Nõukogu ja Euroopa Parlament kiitsid nimetatud summa heaks ja see kajastati varana (nõudena) fondi bilansis 31. detsembril 2019.

2.3. Olulised tehingud pärast aruandekuupäeva (2020. aasta märtsi lõpu seisuga)

2020. aasta veebruaris kanti ELi eelarvest fondi eespool nimetatud 240,15 miljoni euro suurune summa.

2020. aasta jaanuaris ja märtsis maksti Süüria täitmata jäetud maksekohustustega seotud kahe nõude alusel kokku 10,6 miljonit eurot (3,2 miljonit eurot ja 7,4 miljonit eurot, sh EIP määratud trahvid).

3. TAGATISFONDI EELKONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNE

Fondi eelkonsolideeritud finantsaruanded koostatakse selleks, et võtta arvesse raamatupidamistoiminguid, mida EIP poolt fondi kohta koostatud finantsaruanded ei hõlma (vt komisjoni talituste töödokument). Need kuuluvad ELi konsolideeritud finantsaruannete hulka.

3.1. Eelkonsolideeritud finantsseisund 31. detsembri 2019. aasta seisuga

Bilanss – varad

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
PÕHIVARA	2 312 151 734	2 275 342 664
Finantsvarad	2 312 151 734	2 275 342 664
KÄIBEVARA	277 139 064	231 316 149
Finantsvarad	233 048 865	189 758 096
Nõuded	1 290 863	–
Raha ja raha ekvivalendid	42 799 336	41 558 053
VARAD KOKKU	2 589 290 798	2 506 658 813

Bilanss – kohustused

	31. detsember 2019	esmaspäev, 31. detsember 2018
RAHASTU OMAKAPITAL	2 407 419 308	2 295 687 144
Euroopa Komisjoni sissemaksed	1 950 195 297	1 846 972 362
Õiglase väärtuse reserv	20 859 023	12 227 192
Jaotamata kasum	436 364 988	436 487 590
PIKAAJALISED KOHUSTUSED	111 685 549	159 153 609
Finantssätted	111 685 549	159 153 609
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED	70 185 941	51 818 060
Finantssätted	49 709 547	50 777 871
Finantstagatise kohustus	19 590 000	
Võlgnevused	886 394	1 040 189
RAHASTU OMAKAPITAL +	2 589 290 798	2 506 658 813

KOHUSTUSED KOKKU		
-------------------------	--	--

Fondi eelkonsolideeritud bilansi koguväärtuse (2 589 290 798 eurot) ja EIP koostatud finantsaruannetes kajastatud fondi väärtuse (2 828 738 292,88 eurot) vaheline 239,4 miljoni euro suurune erinevus on seletatav eelkõige järgmisega.

- Eelkonsolideeritud bilanss (varad) sisaldab:
  - kõiki summasid, millega seotud nõudeõigus on läinud ELile üle tulenevalt tagatismaksetest, mis on tehtud EIP nõuete alusel seoses laenude makseviivituses olevate osamaksetega (võlgnetavad summad pluss kogunenud viivisintressid). Võttes arvesse Süürias valitsevat poliitilist olukorda ja tuginedes Euroopa Komisjoni peaarvepidaja otsusele, on nimetatud summade väärtus 2019. aasta finantsaruannetes täies ulatuses alla hinnatud.
  - 0,7 miljoni euro suurune nõue EIP-lt seoses Enfidha lennujaamale (Tuneesia) antud laenu osalise sissenõudmisega, mille EIP sai 2019. aasta detsembris ja mis kanti tagatisfondi pangakontole 2020. aasta jaanuaris.
- Eelkonsolideeritud bilanss ei sisalda 240,2 miljonit eurot, mis kanti 2020. aastal ELi eelarvest fondi, sest ELi konsolideeritud aruandes on olemas sellele nõudele vastav võlgnevus.
- Tagatisfondist EIP-le tehtud makseid (ja kui see on asjakohane, hiljem sissenõutud summasid ja viiviseid) kajastatakse EIP koostatud finantsaruannetes netovara (ELi sissemaksed) vähenemisena (suurenemisena). Eelkonsolideeritud finantsaruannetes ei ole EIP nõuete alusel makstud summasid netovarast maha arvatud, kuna nendega seotud nõudeõigus on üle antud. Seonduvaid summasid kajastatakse kas tulude (kogunenud viivis ja trahvid ning vahetuskursikasum) või kuludena (eraldised, väärtuse langused, finantstagatise kohustus, vahetuskursikahjum). Sellest tulenevalt on netovara kirjed (ELi sissemaksed ja jaotamata kasum), mida kajastatakse EIP koostatud finantsaruannetes, ja need, mida kajastatakse Euroopa Komisjoni koostatud eelkonsolideeritud finantsaruannetes, alati erinevad.

3.2. Eelkonsolideeritud tulemiaruanne

Nii nagu bilanss, koostatakse ka eelkonsolideeritud tulemiaruanne eesmärgiga lisada see ELi konsolideeritud finantsaruandesse.

	2019	2018
Tulu põhitegevusest	266 252	2 928 446
Kulu põhitegevusest	(3 494 876)	(4 876 241)
PÕHITEGEVUSE TULEM	(3 228 615)	(1 947 795)
Finantstulu	42 681 966	30 241 834

Finantskulu	(39 575 953)	(20 906 275)
FINANTSTULEM	3 106 013	9 335 559
MAJANDUSAASTA TULEM	(122 602)	7 387 764

- Operatiivtegevuse tulu hõlmab vahetuskursikasumit 0,3 miljonit eurot.
- Kulu põhitegevusest hõlmab peamiselt EIP varahaldustasusid (0,8 miljonit eurot), EIP välist sissenõudmistasu (0,2 miljonit eurot) ning täiendavaid finantseraldise tulevasteks Süüria laenumakseteks (2,2 miljonit eurot).
- Finantstulu hõlmab peamiselt investeerimisportfelli intressitulu (7,7 miljonit eurot), realiseeritud kasumit finantsvarade müügist (16,8 miljonit eurot), EIP vastupanuvõime ja taastuvuse algatuse erasektori volitusega toimingutest saadavat riskiga seotud tulu (2,2 miljonit eurot) ja kogunenud viivisintresse üle antud nõudeõigusega summadelt (15,9 miljonit eurot).
- Finantskulu hõlmab peamiselt väärtuse langusest tulenevat kahjumit (19,6 miljonit eurot), mis on seotud summadega, mille nõudeõigus anti 2019. aastal ELile üle (vt punkt 5), realiseerunud kahju finantsvara müügist (0,3 miljonit eurot) ja tunnustatud finantstagatise kohustust seoses EIP vastupanuvõime ja taastuvuse algatuse erasektori volitusega toimingutega (19,6 miljonit eurot).

4. TAGATISFONDI RAHAVOOGUDE JUHTIMINE

4.1. Investeerimispoliitika

Fondi likviidsed varad investeeritakse kooskõlas muudetud halduslepingu lisa sätestatud varahalduspõhimõtetega³. Seega lisatakse rahalisse varasse lühiajaliste (alla ühe aasta) väljamaksete katmiseks piisavad varad proportsioonis, mis määratakse kindlaks iga-aastases investeerimisstrateegias. Ülejäänud varad võidakse eraldada keskmise tähtajaga ja pikaajalistele instrumentidele maksimaalse lunastustähtajaga 10 aastat ja 6 kuud pärast maksepäeva (keskmise ja pika tähtajaga portfelli). 2019. aasta lõpu seisuga oli fondi portfelli modifitseeritud kogukestus ligikaudu 3 aastat.

4.2. Tulemused ja turu areng 2019. aastal

Fondi portfelli tootlust jälgiti turuhinna alusel. 2019. aastal saavutas fondi portfell hea 1,3 % tootluse, mida toetas jätkuvalt madalama tootluse keskkond ja positiivne riskimeeleolu. Fond jäi võrdlusnäitajast -9,03 baaspunkti madalamale. Positiivne

³ Muudetud 23. septembri 1996. aasta täiendava lepinguga nr 1, 8. mai 2002. aasta täiendava lepinguga nr 2, 25. veebruari 2008. aasta täiendava lepinguga nr 3, 9. novembri 2010. aasta täiendava lepinguga nr 4 ja 2018. aasta septembri täiendava lepinguga nr 5.

tootlus väljendus 33 miljoni euro suuruses positiivses sissemakses. 2019. aasta lõpu seisuga oli fondi portfelli turuväärtus ligikaudu 2,580 miljonit eurot.

Nõrgeneva majanduse, tagasihoidliku inflatsiooni ja geopoliitiliste langusriskide kontekstis muutus rahapoliitika toetavaks. Baasintressimäära kolme kärpega 2019. aasta teise poolaasta jooksul pööras föderaalreserv 2015. aastal algatud rahapoliitiliste meetmete karmistamise suuna tagasi. Lisaks esitas EKP septembris stimuleerivate meetmete paketi, mis koosneb 10 baaspunkti suurusest hoiuste vähendamisest, pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide pikendamisest, pankade mitmeastmelisest süsteemist ja tähtajatust kvantitatiivse lõdvendamise programmist.

USA ja Euroopa tootmisektor kahanes ülemaailmse kaubanduse nõrkuse tõttu. Ka teenuste sektori kasv aeglustus, ehkki laienemine jätkus. Euroala inflatsioon jäi allapoole keskpankade seatud sihttasest, samas kui USA inflatsioon liikus sihttasemele lähemale, kuid föderaalreserv ei ole seda kasvu rahuldavaks pidanud.

Geopoliitilised riskid eskaleerusid augustis ning kaubanduspinged USA ja Hiina vahel suurenesid, samal ajal kui Brexitiga seotud ebakindlus mõjutas Euroopa investorite meeleolu. Euroopas ja USAs langesid intressimäärad kuni septembrini madalamale tasemele tänu soodsale keskpankade poliitikale, majanduskasvuga seotud väikestele ootustele ja geopoliitilistest riskidest tingitud ebakindlusele.

Neljandas kvartalis suurenesid näitajad mõnevõrra geopoliitiliste pingete leevenemise ja majandusandmete stabiliseerumise tagajärjel. Krediidiriski marginaalid, mida toetab keskpankade soodne poliitika, on koos tendentside vahepealsete tagasipöördumistega vähenenud.

5. TAGATISFONDI NÕUDED

Süüria

Alates 2011. aasta novembrist on EIP-l võlgnevused seoses Süüria riigivõlga. Sellest tulenevalt ning koosõlas ELi ja EIP vahel sõlmitud tagatislepingutega on EIP esitanud ELi tagatisfondile 31. detsembri 2019. aasta seisuga 77 nõuet kogusummas 475,96 miljonit eurot (sealhulgas EIP määratud trahvid ja sissenõutud summad).

6. EIP TASU

EIP tasu koosneb haldus- ja sissenõudmistasudest. Haldustasudest kaetakse fondi varahalduskulud. Sissenõudmistasudest kaetakse EIP välised sissenõudmiskulud seoses nõuetega, mis tekivad maksekohustuste täitmata jätmise korral, mis kaetakse ELi tagatisest EIP liiduvälisele finantseerimistingutele.

8. mail 2002. aastal sõlmitud teises täiendavas lepingus on sätestatud, et panga haldustasude määramisel rakendatakse fondi varade vastavate osade suhtes järkjärgult vähenevaid aastaseid tasumäärasid. See tasu arvutatakse fondi varade aastase keskmise väärtuse põhjal.

Panga 2019. aasta haldustasu suuruseks määrati 817 747 eurot ja see kanti ka kuluna tulemiaruan데sse ja hilinenud laekumistena (kohustused) bilanssi.

2018. aasta detsembris komisjoni ja panga vahel allakirjutatud sissenõudmislepingus nähakse ette üksnes EIP väliste (ja mitte enam sisemiste) sissenõudmiskulude hüvitamine.